

ΣΤΟΝ

ΝΙΚΟ ΓΚΑΤΣΟ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟ

Συμμετέχει η
ΝΙΚΗ ΒΑΛΣΑΜΗ

Το συγκρότημα αποτελούν:

Κώστας Ζαριδάκης	Μπουζούκι
Γιώργος Πολίτης	Μπάσο
Σάκης Νικολόπουλος	Κρουστά
Βαγγέλης Αλεξανδρόπουλος	Κιθάρα
Μιχάλης Γλυνιαδάκης	Πιάνο
Νίκος Μόσχος	Συνθεσαίζερ

"Χτυπήστε ντέφια στις πλαγιές! Εδώ σ' αυτή τη λαγκαδιά
κοντά στις πικραμυγαλιές παντοτινά κοιμάται
Έχει τ' αστέρια μάτια του, την άβυσσο ψυχή του!
Πες στα άλογα να σταματήσουν
πες να μην τρέχουν τα παιδιά,
πες στα ποτάμια να σωπάσουν,
μην του βαραίνουν την καρδιά!
Γιατί εκείνος που 'βγαινε στους κάμπους καβαλάρης
με της αυγής τα φλάμπουρα στα μάτια του σκουτάρι,
θα μείνει μόνο μια μικρή μαλαματένια ακτίδα,
ένα λιωμένο κρύσταλλο στη φλέβα ενός ονείρου..."

Απόσπασμα, από ένα ποίημα του Νίκου Γκάτσου.
Ένα ποίημα με πολλές ενότητες, που κάθε μια θα μπορούσε να είναι αφιερωμένη στον Λόρκα, στον Σεφέρη, στον Χατζιδάκη, στους νεκρούς φίλους. Ένα ποίημα που τώρα πια μπορούμε εμείς ν' αφιερώσουμε σ' εκείνον.

Ξέρουμε ότι κατά κάποιον τρόπο δεν υπέκυψε σε κανένα από τους πειρασμούς των ανθρώπων που ασχολούνται με τη λογοτεχνία, συμπεριλαμβανομένων κι εκείνων που διαπρέπουν.

Σταμάτησε να γράφει ποίηση από τη στιγμή που ένιωσε ότι δεν ήταν πλέον εφικτό να γράφει κανείς σε μια φόρμα που να μη μοιάζει ήδη αναχρονιστική και ξεπερασμένη. Κανείς δεν τον θυμάται να σπαταλάει ίχνος φαιάς ουσίας προσπαθώντας να διαμορφώσει μια δημόσια εικόνα του εαυτού του, ούτε του πέρασε ποτέ από το νου να εξασκηθεί στην σπουδαιοφάνεια, εκείνη που συνδυάζεται τόσο καλά με το να παριστάνεις ότι νιώθεις τύψεις επειδή είσαι ανώτερος από τους άλλους.

Δεν πήρε ποτέ θέση μπροστά στο ηθικό και κοινωνικό παράδοξο του ρόλου της τέχνης, ένα δίλημμα που τόσο η μια όσο και η άλλη λύση του

είναι εξίσου ανυπόστατες.

Είχε την έμφυτη τάση να στέκεται απέναντι στα πράγματα δίχως το άγχος καμιάς υποχρέωσης να τα απορρίψει ή να τα εγκρίνει, αλλά με τη συνειδητή επιθυμία να τα κατανοήσει σε βάθος. Αυτή, η σε βάθος ματιά ήταν συχνά απογοητευτική κι έτσι υπέφερε λιγάκι από τη μελαγχολία των ευφυών ανθρώπων, εκείνων που η δυνατότητα να βλέπουν καθαρά τους καταδικάζει να ζουν μεταφέροντας μέσα τους το νεκρό σπόρο πολλών αντιλήψεων κι επιθυμιών για τη ζωή και το θάνατο.

Γιατί ένας τόσο προικισμένος ποιητής εγκατέλειψε πρόωρα την ποίηση, και μάλιστα χωρίς κατά οποιονδήποτε τρόπο, να δείχνει ότι αυτή η σχεδόν παράλογη αποχή του κόστιζε κάτι, ή ότι έστω τον είχε χρεώσει με αμφιβολίες. Τίποτα σ' αυτόν δεν πρόδιδε άνθρωπο που ήθελε να γράφει και δεν μπορούσε, που ήθελε να γράφει και δεν τολμούσε. Μετά την "Αμοργό" ο Νίκος Γκάτσος δεν έγραψε ακριβώς γιατί μπορούσε εύκολα να διακρίνει προς τα που πήγαινε η τέχνη του και καταλάβαινε πως αυτό το καινούριο πρόσωπο δεν θα ήταν παρά ένα τρικ, μια μεταμφίεση του παλιού. Είναι γνώρισμα των πολύ ευφυών ανθρώπων το να

βλέπουν τα πάντα σαν μεταμφίεση ενός πράγματος που γνωρίζουν καλά, κι αρχίζουν να πλήττουν. Η ποίησή του αποπνέει μια λεβεντιά και μια θαρραλέα αντιμετώπιση της ζωής, κόντρα στις τόσες και τόσες αντιξοότητες της παρ' όλο που πονά και θλίβεται γι' αυτές, κι εδώ ακριβώς είναι η μαστοριά του.

Κάποιος έχει πει: "ποίηση είναι η ζωγραφική με λέξεις" αυτή ακριβώς είναι η ποίηση του Νίκου Γκάτσου. Κατόρθωσε να ξεπεράσει την εποχή της και ν' αγαπηθεί από δύο γενιές κι είναι σίγουρο ότι θα συνεχίσει αφού ο γνήσιος λυρισμός και η διαύγεια δεν γνωρίζουν ηλικίες.

Πως να κλείσει κανείς το μεγαλείο του σε λίγες γραμμές;

Ας πούμε λοιπόν ότι η γραφή του είναι:

"φωνή σημάντρου που ταξιδεύει

μέσα σ' αστέρια

τόσους αιώνες φευγάτο

από των Γόθων την ψυχή

κι από τους τρούλους της Βαλτιμόρης

κι απ' τη χαμένη Αγιά-Σοφιά το μέγα μοναστήρι".

Κατερίνα Βλαστάρη

ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ανάμεσα σε σκόρπια χαρτιά, καπνίζοντας το ένα τσιγάρο επάνω στο άλλο, κουβεντιάζει, ευφρολογεί, στοχάζεται, απαγγέλλει, νοσταλγεί. Φορές φορές μοιάζει σα να μονολογεί μέσα στη μόνωση του μίζερου σπιτιού της, στο ισόγειο μιας από τις απρόσωπες πολυκατοικίες της πρωτεύουσας. Υποφέρει από μοναξιά. Όταν τη ρωτάς «πόσων χρονών είσαι» απαντά «εκατόν πενήντα».

Κι όταν αναφέρεται στο έργο της, ο λόγος της γίνεται σωστό τραγούδι, χωρίς ίχνος βεντετισμού η φουσκωμένου εγωισμού. Μιλά για τη ζωή με πίκρα, μαζί κι αγάπη. «Ένας αγώνας είναι», λέει, «και μια πάλη. Κάθε άνθρωπος φεύγει και αφήνει όνειρα μισά. Ένας έρωτας είναι», λέει, «κι εγώ πίστεψα πολύ στον έρωτα. Έζησα μια ζωή πολυτάραχη, βασανισμένη κι ευτυχισμένη. Βαρέθηκα όμως πια».

(Απόσπασμα από συνέντευξη στη Μάρω Παπαδημητρίου)

Η ΜΟΥΣΑ ΕΥΤΥΧΙΑ

«Η γριά», όπως αποκαλούσε το «σινάφι», την Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου, είχε πάθη. Χαρτιά, τσιγάρο, χρέη, βρισιές, αγριάδα ήταν γεμάτη η ζωή της. Γιατί, μ' αυτή πάνω απ' όλα είχε πάθος η σπουδαία λαϊκή μας στιχουργός.

Πρωτάκουσα το όνομα της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου το καλοκαίρι του 1963. Ο Χατζιδάκης και ο Θεοδωράκης είχαν ανεβάσει τη «Μαγική Πόλη», αν θυμάμαι καλά. Ο Χατζιδάκης ακουγόταν να μιλάει για την ιστορία ενός τραγουδιού, του «Ειμ' απός χωρίς φτερά». Έλεγε λοιπόν ο Μάνος: «κάποιο πρωί κάτω από την πόρτα του σπιτιού μου βρήκα ένα ευγενικό σημείωμα, με τους στίχους του "απού"». Του άρεσαν οι στίχοι και τους μελοποίησε αμέσως. Δεν ήξερε όμως σε ποιον ανήκουν. Ζήτησε πληροφορίες στην «πιάτσα» και τελικά έμαθε ότι «το τραγούδι ήταν της Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου, μιας ηλικιωμένης αξιοπρεπούς κυρίας, που με συγκίνησε με το διακριτικό τρόπο που θέλησε να μου γνωρίσει την εργασία της».

(Απόσπασμα από άρθρο του Λευτέρη Παπαδόπουλου)

Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΜΑΣ ΣΤΙΧΟΥ

Τα τραγούδια της χρόνια τώρα είναι στα χείλη όλων μας. Τραγούδια της γειτονιάς, της ταβέρνας, που εκφράζουν τις πίκρες και τις χαρές της απλής λαϊκής ψυχής. Όμως εκείνη που έγραψε όλα τα τραγούδια που αγαπήσαμε πόσοι τάχα την ξέρουν;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

1948-1954

- ΑΝ ΘΕΛΕΙΣ ΜΑΝΑ
- ΠΗΡΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΑ ΚΙ ΕΡΧΟΜΑΙ
- ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΙ ΑΝ ΕΧΕΙΣ ΘΥΜΑΤΑ
- ΓΚΙΟΥΛΜΠΑΧΑΡ
- ΜΑΪΝΑ ΤΑ ΠΑΝΙΑ
- ΤΟ ΖΑΡΙ
- ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΛΑΝΙΑ
- ΑΝΤΙΛΑΛΟΥΝΕ ΤΑ ΒΟΥΝΑ
- ΣΕ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΠΑΛΙΟΣΠΙΤΟ
- ΨΙΛΗ ΒΡΟΧΗ
- ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΟΥ ΤΟ ΒΑΡΥ
- ΗΘΕΛΑ ΝΑΜΟΥΝΑ ΠΑΣΑΣ
- Ο ΧΑΡΟΣ
- ΤΑ ΚΑΒΟΥΡΑΚΙΑ
- ΣΤΟ ΤΟΥΝΕΖΙ ΣΤΗ ΜΠΑΡΜΠΑΡΙΑ
- ΣΥΡΜΑΤΟΠΛΕΓΜΑΤΑ ΒΑΡΙΑ
- ΦΑΤΕ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΠΑΡΑΔΕΣ
- ΧΤΥΠΑ ΚΑΜΠΑΝΑ ΘΛΙΒΕΡΑ

1954-1959

- ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΚΡΥΑ ΤΑ ΚΕΛΙΑ
- ΜΥΣΤΗΡΙΟΣ
- ΜΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΘΕΟΣ
- ΤΟΥ ΧΩΡΙΣΜΟΥ Η ΜΑΧΑΙΡΙΑ
- ΣΑΝ ΝΥΧΤΟΠΟΥΛΙ ΤΡΙΓΥΡΝΩ
- ΘΑ ΒΡΩ ΜΟΥΡΜΟΥΡΗ ΜΠΑΓΛΑΜΑ

- ΕΙΣΑΙ Η ΖΩΗ ΜΟΥ
- ΑΣΠΡΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΦΟΡΩ
- ΑΣ ΕΙΧΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΟΥ
- ΜΠΡΟΣ ΣΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ
- ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΕΙ
- Τ' ΑΝΤΡΑΚΙΑ
- ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑΤΑ
- ΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΜΟΥ ΑΓΑΠΕΣ
- ΝΑ 'ΤΑΝ Ο ΠΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ
- ΕΝΟΧΟ ΧΡΗΜΑ ΕΝΟΧΟ
- ΑΠ' ΤΑ ΨΗΛΑ ΣΤΑ ΧΑΜΗΛΑ
- ΒΑΡΕΘΗΚΑ ΤΕΤΟΙΑ ΖΩΗ
- ΜΑΝΤΟΥΜΠΑΛΑ
- ΦΕΥΓΩ ΜΕ ΠΙΚΡΑ ΣΤΑ ΞΕΝΑ
- ΘΑ ΠΑΩ Σ' ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ
- ΜΙΑ ΜΕΛΑΧΡΙΝΗ ΤΣΙΓΓΑΝΑ
- Ο ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΣ
- ΟΠΟΙΟΣ ΠΕΘΑΙΝΕ ΣΩΝΕΤΑΙ
- ΠΩΣ ΤΑ ΒΑΣΤΑΕΙ Ο ΘΕΟΣ
- ΜΕ ΧΕΙΡΟΠΕΔΕΣ ΜΕ ΠΕΡΝΟΥΝ
- ΣΤΑ ΛΕΦΤΑ ΔΕΝ ΕΧΩ ΜΑΤΙ
- ΠΑΡΕ ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΜΟΥ
- ΔΥΟ ΠΟΡΤΕΣ ΕΧΕΙ Η ΖΩΗ

1959-1966

- ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΔΕΙΛΙΝΟ
- ΕΙΜΑΙ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

- ΤΑ ΞΕΝΑ ΧΕΡΙΑ
- ΜΟΥ ΣΠΑΣΑΝΕ ΤΟ ΜΠΑΓΛΑΜΑ
- ΕΠΕΣΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΑ
- ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΝΘΟ
- ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΚΕΣ
- ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΓΙΑ ΜΑΣ ΧΩΡΙΣΜΟΣ
- ΡΙΞΕ ΣΤΟ ΓΥΑΛΙ ΦΑΡΜΑΚΙ
- ΣΤ' ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟ ΚΟΥΤΟΥΚΙ
- ΑΦΟΥ ΑΜΑΡΤΗΣΑΝ ΤΑ ΔΥΟ ΣΟΥ ΧΕΙΛΗ
- ΚΑΝΕΙ ΚΡΥΟ, ΚΑΝΕΙ ΑΓΙΑΖΙ
- ΕΙΜ' ΑΗΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΦΤΕΡΑ
- ΑΛΥΣΙΔΕΣ
- ΛΙΓΟ ΛΙΓΟ ΘΑ ΜΕ ΣΥΝΗΘΙΣΕΙΣ
- ΟΧΙ ΠΙΑ ΧΙΛΙΕΣ ΦΟΡΕΣ
- ΜΕΣ ΣΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΠΟΥ ΖΩ
- ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΔΕΝ ΠΑΝ ΟΙ ΠΟΝΟΙ
- ΓΚΡΕΜΟΣ
- Η ΜΟΥΡΜΟΥΡΑ
- ΤΙ ΝΑ ΣΟΥ ΚΑΝΕΙ ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ
- ΤΟ ΜΠΟΥΖΟΥΚΑΚΙ
- ΟΠΟΥ ΔΕΙΣ ΦΩΤΙΑ ΝΑ ΚΑΙΕΙ
- ΙΣΑ Μ' ΕΝΑ ΔΑΧΤΥΛΑΚΙ
- ΠΕΣ ΜΟΥ ΤΙ ΚΑΤΑΛΑΒΕΣ
- ΤΗΣ ΠΙΚΡΑΣ ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ
- ΧΡΥΣΟ ΚΛΟΥΒΙ ΚΙ ΑΓΑΠΗ

- ΠΗΡΑ ΑΠ' ΤΗ ΝΙΟΤΗ ΧΡΩΜΑΤΑ
- ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ
- ΠΕΤΡΑΔΑΚΙ ΠΕΤΡΑΔΑΚΙ
- 1966-1972**
- ΟΝΕΙΡΟ ΑΠΑΤΗΛΟ
- ΠΛΑΪ ΜΟΥ ΣΤΑΣΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ
- ΤΙ ΕΧΕΙ ΚΑΙ ΚΛΑΙΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ
- ΕΓΩ ΘΑ ΖΩ ΜΕ Τ' ΟΝΕΙΡΟ
- ΓΛΑΡΟΙ ΣΤ' ΑΝΟΙΧΤΑ
- ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ
- ΠΕΤΡΙΝΗ ΚΑΡΔΙΑ
- ΔΕΝ ΕΧΩ ΜΠΑΛΚΟΝΙ ΝΑ 'ΡΘΕΙ ΧΕΛΙΔΟΝΙ
- ΕΝΑ ΠΟΥΛΙ ΠΛΗΓΩΘΗΚΕ
- ΑΛΛΟΤΙΝΕΣ ΜΟΥ ΕΠΟΧΕΣ
- ΓΥΑΛΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
- ΑΝΕΜΩΝΑ
- ΕΣΥ ΜΟΥ ΛΕΙΠΕΙΣ
- ΦΑΝΤΑΣΙΑ
- ΤΡΟΜΑΓΜΕΝΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
- ΦΟΡΤΩΘΗΚΑ ΤΙΣ ΤΥΨΕΙΣ ΜΟΥ
- ΑΝ ΕΙΝ' Η ΑΓΑΠΗ ΕΓΚΛΗΜΑ
- ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΠΟΥ ΤΑ ΠΙΝΩ
- ΑΗΤΟΣ ΑΗΤΟ ΜΕΓΑΛΩΝΕ
- ΔΙΠΡΟΣΩΠΗ
- ΓΙΑ ΜΑΣ ΤΟΥΣ ΑΤΥΧΟΥΣ
- ΟΙ ΜΑΝΔΕΣ ΟΙ ΗΛΙΟΙ ΜΟΥ